

Welkom

Communiceren over klimaatverandering

Petra Willems

Programma

- Wie ben ik?
- Wat hebben jullie met het thema in de les gedaan?
- smALL effort, big impACT
- ‘Opdracht’ met afbeeldingen en artikelen
- Hoe moet het niet?
- Hoe moet het wel?
- Vragen
- Ideeën voor een les delen

Wie ben ik?

Wie zijn jullie

- Hebben jullie het onderwerp al besproken in de les?
(als niet, waarom niet?)
- Hoe aangepakt?
- Hoe beviel dat?

smALL effort, big impACT

14 REGIO

donderdag 9 juni 2017

► Leerlingen Lorentz Lyceum beginnen 'dominochallenge'

▲ Het domino-effect in beeld. FOTO: ERIC VAN T'HELLAAR

Dominofilmpje en planten eten

Het begon als profielwerkstuk. Maar het moet de wereld veranderen. Duurzame keuzes maken, daar gaat het om.

Piet Venhuizen
Arnhem

Het moet zo iets worden als de Ice Bucket Challenge, waarbij mensen een emmer ijswater over zich heen storten en vervolgens geld doneerden voor onderzoek naar de ziekte ALS. „Bij onze dominochallenge post je je eigen dominofilmpje op ons Instagram-account en verplicht je jezelf eens per week plantaardig te eten”, zegt Sandi Rafik (18).

Het moet maar eens afgelopen zijn, vinden Sandi en vier andere leerlingen van het Arnhemse Lorentz Lyceum. „Je kunt zo gemakkelijk duurzame keuzes maken in je leven, maar mensen beginnen er niet aan”, zegt Sandi. „Waarom geen zonnepanelen? Die heb je er zo uit! Bij het woord 'klimaatverandering' zappen mensen weg. Terwijl je heel goed zelf iets kunt doen. Een kleine inspanning kan grote gevolgen hebben.” Zo denken haar klasgenoten Ous-

sim Al Harune (15) en Tommy Verriet (15) er precies over. Samen hebben ze een project opgezet dat begon als profielwerkstuk, maar inmiddels met hulp van hun docente Petra Willem een veel grotere reikwijdte moet krijgen. Met hun plan wonnen ze bij een prijsvraag van de duurzaamheidsorganisatie Sustainable Chain Gang 1.000 euro, waarna hun eigen school er nog eens 1.000 euro bijlegde. Met dat geld hebben de leerlingen door tekenaar Kanai een Engelstalig tekenfilmje laten maken waarin de kijkers worden warm gemaakt eens per week plantaardig te eten tegen de klimaatverandering.

Juul Warbroek (17) en Lobna Abdel-Latif (16), ook van het Lorentz, hebben in onberispelijk Engels de tekst ingesproken. Het filmje staat sinds een paar dagen op YouTube ('small effort love story'). De drie initiatiefnemers hebben een Instagram-account aangemaakt ('sebichallenge') en een Facebookpagina ('small effort for you'). Zo gaan ze de wereld te lijf. Wat is een dominofilmpje? Een

filmje waarbij iets kleins dat onvalt een kettingreactie veroorzaakt, zegt Ousim. Zoals, figuurlijk gesproken, een weeklijks plantaardig dieet de wereld verbetert en de klimaatverandering tegengaat.

Tommy geeft aan het slot van het tekenfilmje het goede voorbeeld: hij duwt een Playmobil-mannetje om en zet zo een keten van onvallende Playmobil-mannetjes in werking. „Scholieren houden ervan filmpjes te maken. Als ze daarmee aan de slag gaan, en voor onze actie een creatief dominofilmpje maken, raken ze misschien ook gemotiveerd om eens per week het vlees te laten staan.”

Alles staat of valt met de weerklank die ze wereldwijd vinden. De film is niet voor niets in het Engels. Willem Zwart, die op 1 september rector wordt van het Lorentz, maar nu nog in Californië woont, heeft beloofd het filmje in Amerika te verspreiden. Het bevriende Gladsaxe-gymnasium verspreidt het filmje in Denemarken. Zo moet een olievlek werking ontstaan. Met grote gevolgen.

Bij onze challenge post je je eigen dominofilmpje

— Sandi Rafik

smALL effort, big impACT

25 WOENSDAG 7 JUNI 2017

Voine Queens

'Hoop in plaats van doembeelden'

Project 'smALL effort, big impACT'

"Zoveel kijkers als bij het filmpje van Lubach over Trump, dat is mijn droom."

ARNHEM / LENT - Aan het woord is Petra Willems (Lent), docent maatschappijleer / MAW op het Lorentz Lyceum Arnhem. Samen met collega Emiel Helmink en enkele havo4-leerlingen is ze bezig met een groot project over duurzaamheid. "We hebben subsidie binnengehaald en een professional (Kanai) een filmpje laten maken over hoe we met zijn allen een kleine inspanning kunnen doen die een grote impact zal hebben

'GEBRUIK EEN HERBRUIKBARE FLES OM JE WATER IN TE DOEN'

op verbetering van het milieu. Groep en filmpje heten dan ook 'smALL effort, big impACT'. Dit filmpje willen we over de hele wereld verspreiden." Het project blijkt geen overbodig luxe. "Scheiden van afval gaat als vanzelf, maar veel leerlingen geven toe lang te douchen en dol te zijn op vlees", aldus Petra. Hoe is het idee ontstaan? "Leerlingen in havo4 moeten een profielwerkstuk schrijven.

Naar aanleiding van de klimaatop van Parijs en Marrakesh ontstond het idee van een groepsproject over duurzaamheid." Leerlingen reageren spontaan. "Een leerling wilde een presentatie geven over klimaatverandering met als stelling: de mens roept zichzelf uit."

Maak jij je zorgen over het klimaat? Petra: "Ja. In mei was het uitzonderlijk warm. Veel mensen staan niet stil bij negatieve gevolgen als een toename van de ziekte van Lyme. En we moeten ons wapenen tegen de stijgende zeespiegel. Nu kunnen we met zijn allen nét iets andere keuzes maken, zoals de transitie naar groene energie. Je voelt je niet prettig bij een foto van de aarde die rood kleurt door opwarming. Maar probeer te achterhalen waarom mensen zeggen wat ze zeggen en ze hoop te geven, in plaats van ze doembeelden voor te schotelen." Of door zelf (kleine) inspanningen te doen. "Voor de productie van een kilo rundvlees is 25 kilo voedsel nodig en 15.000 liter water. Een dag plantaardig eten, heeft dus veel invloed. Of gebruik een

herbruikbare fles (zoals Dop-per), in plaats van telkens een flesje bronwater. Je gebruikt zo minder plastic en je water hoeft niet in een vrachtwagen

vervoerd te worden." Petra vervolgt: "We willen de verspreiding van het filmpje van Kanai combineren met een Challenge: met een kleine ef-

ZELF JE GEDRAG VERANDERD?

Petra: "Ik rijd alleen auto als het echt nodig is (bij onweer, als het met het openbaar vervoer drie keer zo lang duurt). Op vakantie met het vliegtuig doen we niet. Ik eet geen vlees meer. Ik douche vier minuten. Ik voel me er prettig bij, omdat ik weet dat het goed is voor het milieu."

Boven: Sandi Rafik, Ouassim Al Harune en Emiel Helmink (docent), beneden: Tommy Verriet en Petra Willems (docent). "Een dag plantaardig eten heeft veel invloed." (Foto: Ellen Koelewijn)

KANAI

Anabella Meijer (Kanai) is geboren in Chili. En ook opgegroeid in Mozambique en Nederland. Ze noemt zich: 'visueel tolk, denktekenaar en visueel storyteller'. Kanai wil moeilijke en soms abstracte boodschappen die toch echt verteld moeten worden, aantrekkelijk en leuk maken zodat ze een breder publiek bereiken.

schaarse grondstoffen? "De meesten niet, denk ik."

Is er ook angst bij leerlingen?

"Ik legde onlangs uit dat de Waddeneilanden weleens onder water kunnen komen te staan, of heel Nederland. Toen zei een meisje: Dat vind ik eng."

Wanneer is het project geslaagd? "Als het filmpje duidenden malen bekeken is en gedeeld."

YouTube: smALL effort, big impACT | The Lovestory

fort, namelijk één domino-steen omduwen, creëer je een grote impact, namelijk dat de hele rij omvalt. We hopen dus op een domino-effect."

Resgeren meisjes anders dan jongens? "Uit een enquête van Sandi komt naar voren dat meisjes er meer met bezig zijn dan jongens. We houden het erop dat meisjes moeder willen worden en zich meer verantwoordelijk voelen."

Weten leerlingen dat mobiel-tjes vol zitten met giftige en

smALL effort, big impACT

Reinier van den Berg
@weermanreinier
Weerman, klimatoloog, presentator, gastspreek, dagvoorzitter, MeteoGroup, founder voltatv.com, founder speakout.tv
Bennekom
speakout.tv
Geregistreerd in januari 2011

Tweets Tweets en antwoorden Media

Reinier van den Berg @weermanreinier · 53 min.
smALL effort, big impACT | The Lovestory youtu.be/U5JJuoip3o via @YouTube
Goed werk van HAVO4 Lorentz Lyceum Arnhem

smALL effort, big impACT | The Lovestory
A story about how nice, healthy and much fun it is to make sustainable choices. Send your challenge to our facebook or instagram. And make sure you follow us...
youtube.com

Reinier van den Berg @weermanreinier · 7 u.
Prachtig kunstwerk! Usschollen, draaikolken met kleinere ijschotsen en rechts een pakket lage bewolking. Inlijsten en op de muur :-)

Zack Labe @ZLabe
Beautiful #MODIS (Terra) imagery today in the Greenland Sea...
L to R -> sea ice floes, melting sea ice aided by...

Reinier van den Berg @weermanreinier · 5 jun.
Hemels vuurwerk... #sprites, een bijzonder en nog niet geheel opgehelderd verschijnsel dat te zien kan zijn boven aarde. Onweersbui.

Nieuw op Twitter
Registreer je nu om je eigen tijdlijn te krijgen!
Registreer

Je bent misschien ook geïnteresseerd in
Vernieuwen

- Helga van Leur @helgavanleur
- Amara Onwuka @onwuka
- MeteoGroup Weer @MeteoGroupWeer
- William Huizinga @WilliamHuizinga
- nicolienkroon @nicolienkroon

Trends in Wereldwijd

- #PokemonDirect 15.972 Tweets
- #StayStrongTOP

smALL effort, big impACT

- <https://www.youtube.com/watch?v=U9JJuoijp3o>

‘Opdracht’ met afbeeldingen en artikelen

- Iedereen heeft een stencil gekregen
- Bekijk de plaatjes
- Scan de artikelen

-> Wat valt je op?

Welk gevoel geven de plaatjes en artikelen je?

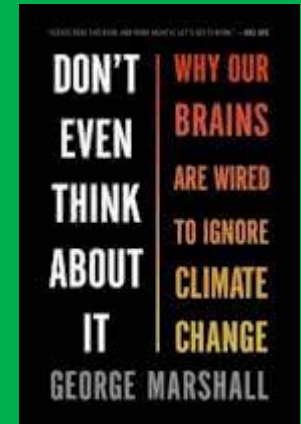
Hoe moet het niet? (I)

Input van de opdracht

Hoe moet het niet? (II)

George Marshall

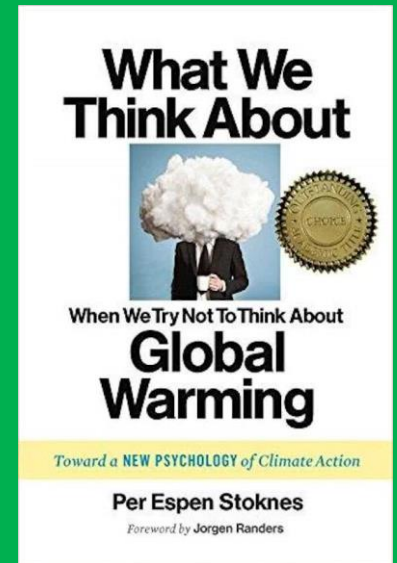
- Schokkende berichtgeving => gevoelens van angst- en machteloosheid
- Manieren om hiermee om te gaan: het ontkennen van het probleem, de dreiging bagatelliseren of boos worden op de boodschapper.

Hoe moet het niet? (III)

Per Espen Stoknes

- Doembeelden => angst- en schuldgevoelens
- Als gevolg hiervan worden mensen passief.

Hoe moet het niet? (IV)

Renee Lertzman

- Angst en ongerustheid onbenoemd laten bij communicatie over klimaatverandering
- => Mensen worden onbereikbaar voor milieuorganisaties, bedrijven en overheden

Hoe moet het wel? (I)

Jullie input

Hoe moet het wel? (II)

<https://www.youtube.com/watch?v=EdsZaA0C9hE>

Wat doet Ruud Koornstra?

Hoe moet het wel? (III)

- Ed Gillepsie.

Duurzame ontwikkeling zó aantrekkelijk maken dat het normaal wordt. (Futerra)

Hoe moet het wel? (V)

- Klimaatverandering is een abstract woord. Benoem concrete gevolgen, in de nabije toekomst, in de nabijheid.

Daniel Kahneman

Hoe moet het wel? (IV)

- Stoknes: positieve beelden en mensen aanspreken als burgers die collectief verandering teweege kunnen brengen
- Lertzman:
 - 1) benoemen dat de situatie waarin we ons bevinden enorm overweldigend kan voelen; de emoties van mensen erkennen én
 - 2) mensen zélf de zin van bepaald gedrag laten ontdekken

Hoe moet het wel? (VI)

- Als het even kan, verwerk het thema liefde in de boodschap. Liefde verbindt
- én kan voorkomen dat angst en zwaarmoedigheid de boventoon gaan voeren.

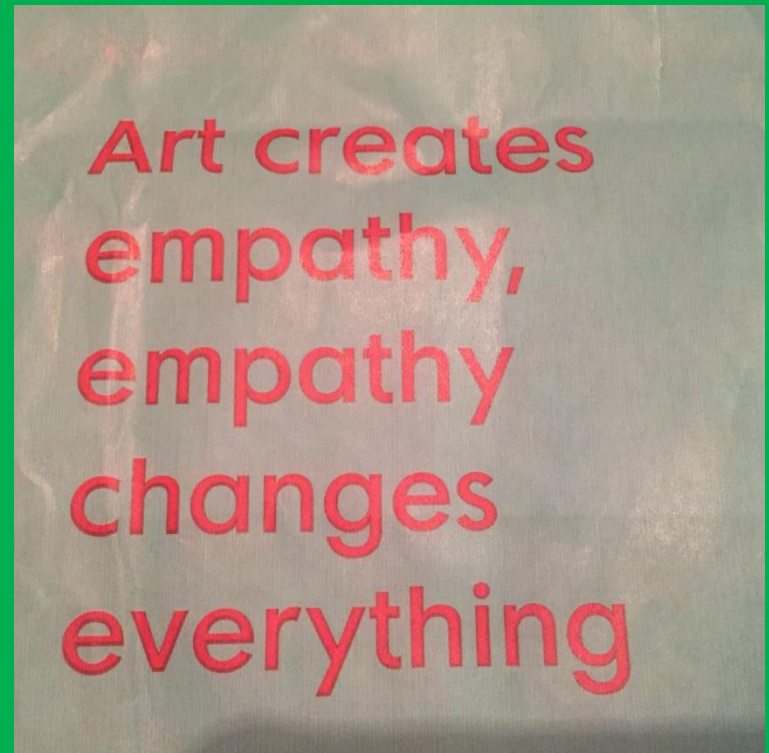
Joke J. Hermsen

Hoe moet het wel? (VII)

Anabella Meijer

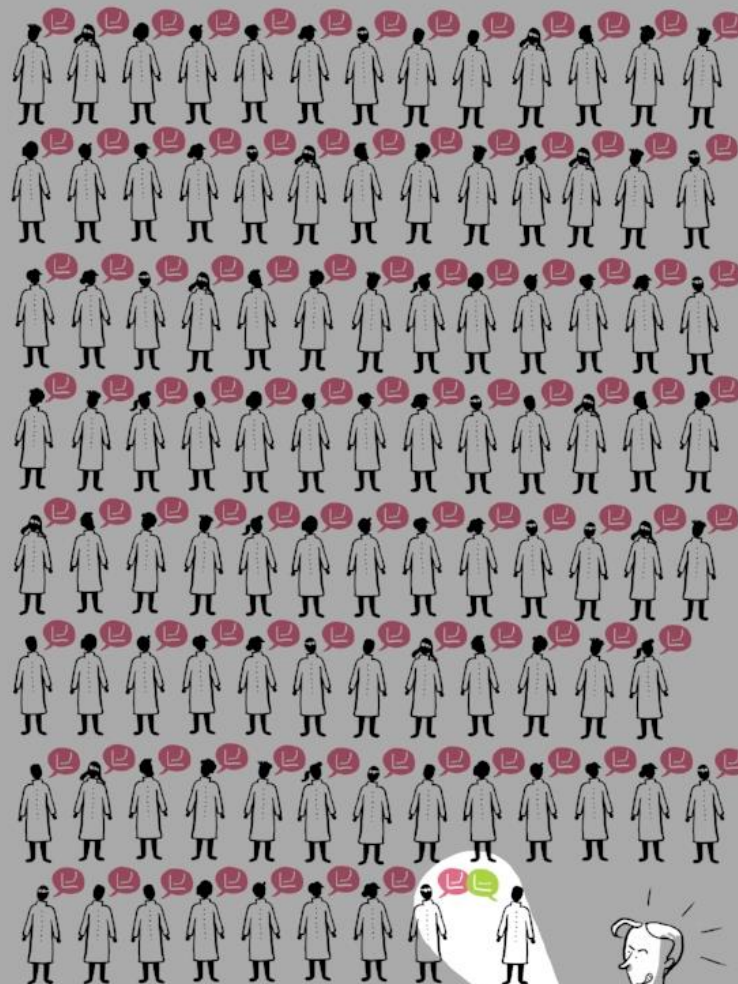

IK VERANDER
NOU EENMAAL!

KLIMAAT IN DE MEDIA

WETENSCHAPPELIJKE
CONSENSUS = 99%

HEE!

Zijn er nog vragen?

Ideeën voor een les delen

Hoe zou je het aanpakken? Je eerste of volgende les over dit thema?

Tips van de chef

Facebook:

Small effort 2017 -> vlogs over duurzaamheid

Anabella Meijer:

www.kanai.nl , ze komt met een ‘vet boek’ over
klimaatverandering